

คำวินิจฉัยของ นายอูระ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๘/๒๕๕๘

วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเกษตรก้าวหน้า

ข้อเท็จจริงได้ความว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้แจ้งการจัดตั้งพรรคเกษตรก้าวหน้า เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ พรรคเกษตรก้าวหน้าได้รับการสนับสนุนเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ และปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ในการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคเกษตรก้าวหน้าต้องดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒

พรรคเกษตรก้าวหน้าได้รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ และปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ตามแบบที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดและว่าได้ใช้จ่ายเงินสนับสนุนเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบแล้วพบว่า พรรคเกษตรก้าวหน้าได้รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๓ กล่าวคือ

๑. รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ การใช้จ่ายเงินไม่ถูกต้องกรณีการจัดพิมพ์เอกสารปี ๒๕๕๔ เนื่องจากได้มีการจ่ายเงินข้ามปีโดยจ่ายเงินครบถ้วนในปี ๒๕๕๖ ซึ่งการดำเนินงานของพรรคการเมืองจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๕๔

๒. รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ การใช้จ่ายเงินไม่ถูกต้องกรณีค่าจ้างบุคลากร และทำหลักฐานเท็จกรณีใบสำคัญรับเงินค่าไปรษณีย์ฯ สาขาพรรคลำดับที่ ๔

๓. การจัดทำบัญชีของพรรคเกษตรก้าวหน้า ปี ๒๕๕๕ ไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๐

พรรคเกษตรก้าวหน้ามีการรายงานการใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ กล่าวคือ รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคเกษตรก้าวหน้าในรอบปีปฏิทินไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง ดังนี้

๑. กรณีการรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง เนื่องจากมีการจัดพิมพ์เอกสารของพรรคเกษตรก้าวหน้า ซึ่งพรรคได้รายงานการใช้จ่ายเงินว่าได้ชำระค่าจัดพิมพ์เอกสารเรียบร้อยแล้ว แต่ข้อเท็จจริงได้มีการชำระค่าจัดพิมพ์เอกสารดังกล่าวครบถ้วนในปี ๒๕๔๖

๒. กรณีการรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง เนื่องจากการจ้างบุคลากรของพรรคเกษตรก้าวหน้า ซึ่งพรรคได้รายงานการใช้จ่ายเงินว่าได้ชำระค่าจ้างบุคลากรตามจำนวนและอัตราค่าจ้างที่ได้รับอนุมัติแผนงานและโครงการ แต่ข้อเท็จจริงพรรคได้จัดทำหลักฐานการจ่ายเงินค่าจ้างบุคลากร (ใบสำคัญรับเงิน) เป็นเท็จ โดยมีบุคลากรของพรรคบางคนไม่เคยได้รับเงินค่าจ้างดังกล่าว และไม่เคยลงลายมือชื่อรับเงินในใบเสร็จรับเงินของพรรคแต่อย่างใด ซึ่งการรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าว ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ และเป็นเหตุให้ถูกยุบพรรคการเมือง ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมือง จึงยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อสั่งให้ยุบพรรคเกษตรก้าวหน้า ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยและได้มีหนังสือแจ้งคำสั่งดังกล่าวให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ และได้ส่งสำเนาคำร้องให้พรรคเกษตรก้าวหน้า เพื่อให้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหรือถือว่าได้รับหนังสือ (หนังสือแจ้งลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๔๖) พรรคเกษตรก้าวหน้าได้รับหนังสือแจ้งให้ชี้แจงแล้ว แต่ไม่ได้ยื่นชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในเวลาที่กำหนด ศาลรัฐธรรมนูญจึงปิดประกาศศาลรัฐธรรมนูญลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ให้พรรคเกษตรก้าวหน้ายื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันประกาศ

พรรคเกษตรก้าวหน้าโดยนางนุจรินทร์ โคตรธรรม หัวหน้าพรรค มีหนังสือลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๗ ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า

๑. ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี ๒๕๔๔ และรอบปี ๒๕๔๕ ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ หรือไม่ นั้น เป็นปัญหาข้อเท็จจริงโดยพรรคขอชี้แจงและยอมรับตามข้อเท็จจริงเท่าที่ให้ถ้อยคำต่อคณะสอบสวนข้อเท็จจริง ส่วนข้อกล่าวหาทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายตามที่คณะทำงานตรวจสอบการใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองของพรรคเกษตรก้าวหน้าพิจารณานั้น ได้รับทราบแล้วโดยตลอดและไม่ขอชี้แจงคัดค้านข้อกล่าวหาอีก

๒. นางนุจรินทร์ โคตรธรรม ซึ่งแจ้งในฐานะส่วนตัวว่า ตนเป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของนายประดิษฐ์ โคตรธรรม ผู้อำนวยการพรรคเกษตรก้าวหน้า ซึ่งถึงแก่กรรมไปแล้วก่อนการสอบข้อเท็จจริงสิ้นสุดลง ตนไม่มีความรอบรู้เรื่องการเมือง และไม่ทราบเรื่องเกี่ยวกับการจ้างและการรับเงินเดือนของผู้ผู้อำนวยการพรรค รองผู้อำนวยการพรรค นักวิชาการ ลูกจ้าง อาสาสมัคร แต่อย่างไรก็ตาม เรื่องต่าง ๆ นั้น นายประดิษฐ์ ฯ เป็นผู้ชี้แจงให้ตนรับรู้อย่างถี่ถ้วน

๓. ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดดังนี้

๓.๑ ขอให้มีคำสั่งยุบพรรคเกษตรก้าวหน้าตามคำขอของผู้ร้อง

๓.๒ ขอให้เรียกสมาชิกพรรค หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง หรือองค์กรที่เป็นคู่กรณีหรือให้อำนาจแก่ผู้ถูกร้องในฐานะหัวหน้าพรรคแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลมาชี้แจงเพิ่มเติมต่อศาลรัฐธรรมนูญ

๓.๓ ขอให้สาขาพรรคและสมาชิกพรรคร่วมมือกันสืบหาทรัพย์สิน หนี้สินของพรรคเกษตรก้าวหน้า เพื่อส่งคืนกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง

๓.๔ ในส่วนความรับผิดชอบทางอาญาฐานปลอมแปลงหรือแสดงเอกสารเท็จ ซึ่งอาจมีการร้องทุกข์ดำเนินคดี นั้น ผู้ถูกร้องขอสงวนสิทธิเป็นผู้เสียหายร่วมกับคณะกรรมการกองทุน ฯ หรือองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย

พิจารณาแล้วเห็นว่า พรรคเกษตรก้าวหน้าได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และปี พ.ศ. ๒๕๔๕ มีหน้าที่ต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ ข้อเท็จจริงได้ความว่า พรรคเกษตรก้าวหน้าจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๔ กรณีโครงการปี ๒๕๔๔ ที่เกี่ยวกับการจัดพิมพ์เอกสารต่าง ๆ ว่า ได้ชำระค่าจัดพิมพ์เอกสารเรียบร้อยแล้ว พร้อมทั้งได้จัดส่งสำเนาหลักฐานการจ่ายเงินค่าจัดพิมพ์เอกสาร ประกอบด้วยใบกำกับภาษี/ใบส่งของของโรงพิมพ์พรศิริการพิมพ์ เล่มที่ ๐๑ เลขที่ ๑๕, ๒๐, ๒๑, ๒๒ และ ๒๓ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๔๕ แต่จากการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งพบว่า พรรคเกษตรก้าวหน้าจ้างพิมพ์เอกสารตามรายการในปี ๒๕๔๔ จริง แต่การจ่ายเงินได้จ่ายเป็นงวด ๆ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๔ และมาจ่ายครบถ้วนในปี ๒๕๔๖ แล้วออกใบเสร็จรับเงิน เลขที่ ๑๑ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นการออกใบเสร็จย้อนหลังกรณีถือได้ว่า พรรคเกษตรก้าวหน้าจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒

เกี่ยวกับการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๕ กรณีโครงการเสริมสร้างประสิทธิภาพพรรคเข้มแข็ง พร้อมทั้งได้จัดส่งสำเนาหลักฐานการจ่ายเงินค่าจ้างนายเอกราช ป็องคำสิงห์ ระหว่างเดือนมกราคม ถึง สิงหาคม ๒๕๔๕ และนางเพียรทรัพย์ ทุมรินทร์ ตั้งแต่เดือนกันยายน ถึง ธันวาคม ๒๕๔๕ นั้น จากการตรวจสอบ พรรคเกษตรก้าวหน้า ได้จ้างนายเอกราช ป็องคำสิงห์ เป็นรองผู้อำนวยการพรรค อัตราเงินเดือน ๆ ละ ๑๕,๐๐๐ บาท มีหลักฐานการรับเงินเดือนตำแหน่งรองผู้อำนวยการพรรคของนายเอกราช ป็องคำสิงห์ เดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท ตั้งแต่เดือนมกราคม ถึง สิงหาคม ๒๕๔๕ รวม ๘ เดือน แต่นายเอกราช ป็องคำสิงห์ ให้ถ้อยคำว่ามีหลักฐานการรับเงินเดือนตำแหน่งรองผู้อำนวยการพรรคของนายเอกราช ป็องคำสิงห์ เดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท ตั้งแต่เดือนมกราคม ถึง สิงหาคม ๒๕๔๕ รวม ๘ เดือน แต่นายเอกราช ป็องคำสิงห์ ให้ถ้อยคำว่า ไม่ได้รับเงินเดือนและไม่ได้ลงลายมือชื่อในใบสำคัญรับเงินเดือน ได้จ้างนางเพียรทรัพย์ ทุมรินทร์ เป็นรองผู้อำนวยการพรรค อัตราเงินเดือน ๆ ละ ๑๕,๐๐๐ บาท มีหลักฐานการรับเงินเดือนตำแหน่งรองผู้อำนวยการพรรคของนางเพียรทรัพย์ ทุมรินทร์ เดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท ตั้งแต่เดือนกันยายน ถึง ธันวาคม ๒๕๔๕ รวม ๔ เดือน แต่นางเพียรทรัพย์ ทุมรินทร์ ให้ถ้อยคำว่า ได้รับเงินเดือน ๆ ละ ๑,๐๐๐ บาท โดยได้ลงนามในใบสำคัญรับเงินเพียงใบเดียวและในใบสำคัญรับเงินไม่มีการระบุจำนวนค่าจ้าง กรณีถือได้ว่า พรรคเกษตรก้าวหน้าจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒

กรณีมีเหตุให้ยุบพรรคเกษตรก้าวหน้าได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ศาลรัฐธรรมนูญชอบที่จะสั่งให้ยุบพรรคเกษตรก้าวหน้าได้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ส่วนประเด็นที่พรรคเกษตรก้าวหน้าโดยนางนุจรินทร์ ฯ หัวหน้าพรรคขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดทางอาญาและการสืบหาทรัพย์สิน หนี้สิน ของพรรคเกษตรก้าวหน้า รวมทั้งคำขออื่น ๆ นั้น ไม่ใช่อำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยอาศัยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น จึงสั่งให้ยุบพรรคเกษตรก้าวหน้า

นายอูระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ